

EMÓCIE A ZNALOSTI

Overovanie školských predpokladov detí

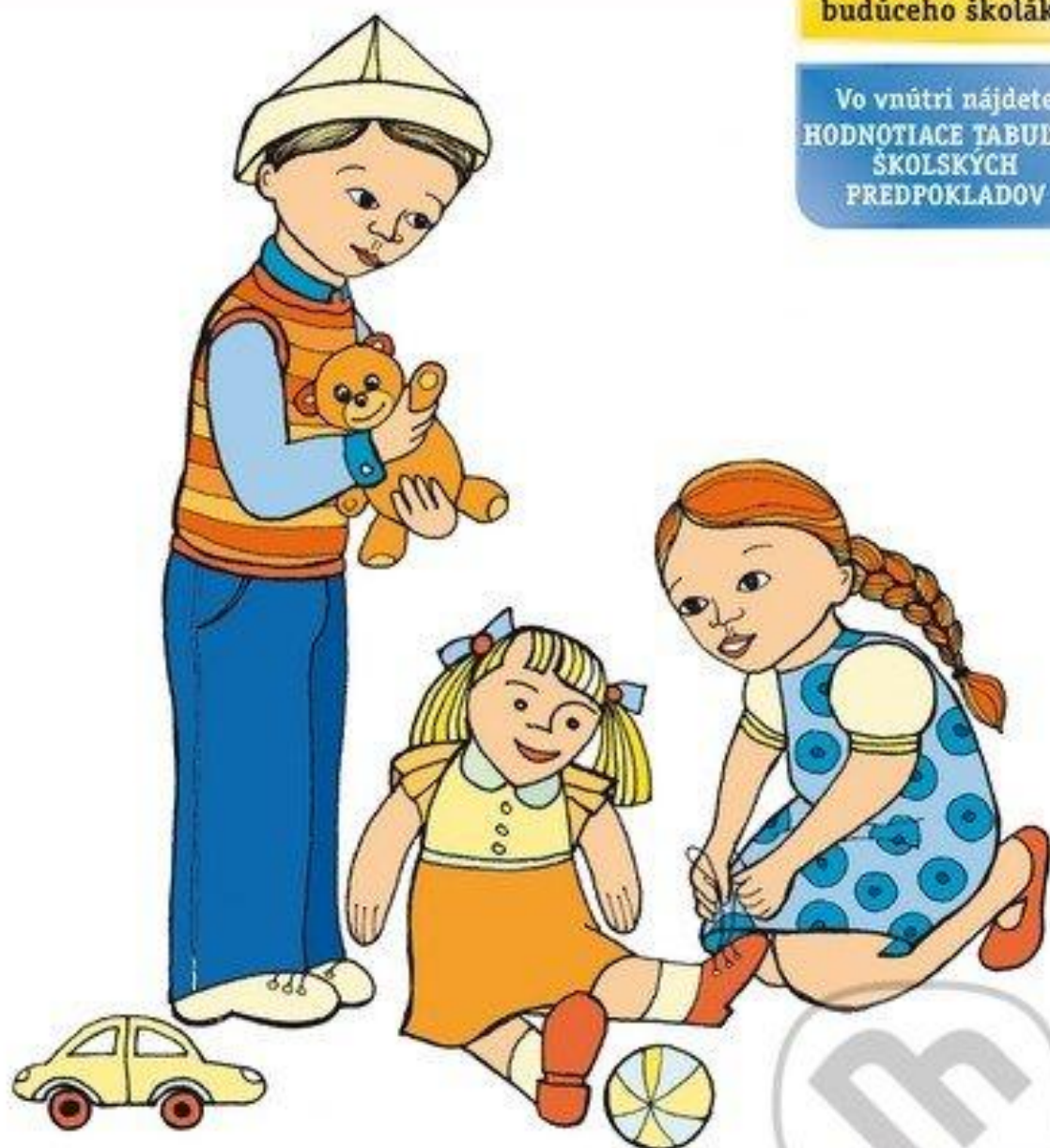
Pracovný
zošit

3

KuliFerdó a jeho svet

**KuliFerdovo
desatoro**
budúceho školáka

Vo vnútri nájdete
HODNOTIACE TABUĽKY
ŠKOLSKÝCH
PREDPOKLADOV

Helena Vlčková

Vážení rodičia,

pracovný zošit, ktorý držíte v rukách, tvorí spolu s ďalšími dvoma zošitmi pomôcku na zistenie predškolských predpokladov vášho dieťaťa. Vďaka nemu **orientačne zistíte, ako je na tom vaše dieťa** s plnením úloh, ktoré sú požadované od detí pripravovaných nastúpiť do základnej školy.

Tretí zošit je zameraný na oblasť spolupráce a sociálnej zrelosti, pozornosti a pracovnej zrelosti, pracovného tempa, emocionálnej zrelosti a všeobecných znalostí.

V každej oblasti je pripravených šesť úloh, ktoré by vaše dieťa malo splniť. Podľa úrovne splnenia úlohy jednoducho zapíšete počet bodov do tabuľky na strane 32. Za každú úlohu môže dieťa dostať 0 bodov až 2 body: 0 bodov znamená, že dieťa má pri plnení veľké ťažkosti, úlohu nezvládlo alebo na ňu nestačilo; 1 bod môžete priznať vtedy, keď dieťa úlohu síce nakoniec splnilo, ale vyžadovalo si to vašu významnú podporu a pomoc; 2 body dieťa získa vtedy, ak porozumie zadaniu a splní tak úlohu bez ťažkostí a správne. Jednoduchým súčtom týchto bodov dôjdete k celkovému skóre a získate **orientačne úroveň školských predpokladov vášho dieťaťa** v každej oblasti zvlášť. Zároveň budete mať možnosť sa veľmi jednoduchým spôsobom zorientovať, kde vaše dieťa podáva nadpriemerný výkon a čo je, naopak, potrebné ešte precvičovať, aby jeho nástup do prvej triedy bol čo možno najprirodzenejší a bezproblémový.

Ak je celkový výkon dieťaťa v danej oblasti ešte nedostačujúci, **zamerajte sa na túto oblasť a precvičujte ju pomocou podobne zameraných úloh**. S časovým odstupom (najmenej však 2 mesiace) môžete testovacie úlohy zadať znova a výsledky vzájomne porovnať.

Pracovný zošit je rozdelený do nasledujúcich piatich tematických blokov:

SPOLUPRÁCA A SOCIÁLNA ZRELOSŤ – predstavuje takú mieru pripravenosti dieťaťa, keď dokáže spoľahlivo reagovať na inštrukcie, rozlišuje sociálne roly a dokáže im prispôbiť svoje konanie.

POZORNOSŤ A PRACOVNÁ ZRELOSŤ – zahŕňa schopnosť dieťaťa vydržať po danú dobu v pokoji a sústredene pracovať, jeho zameranie pozornosti je stále, bez výkyvov.

PRACOVNÉ TEMPO – predstavuje takú úroveň, keď dieťa v stanovenom limite splní svoju úlohu, jeho tempo je stále, napriek tomu dostávajúce na elimináciu chýb.

EMOCIONÁLNA ZRELOSŤ – predstavuje takú úroveň prežívania dieťaťa, keď dieťa dokáže byť pokojné, vyrovnané, zvládne krátkodobé sociálne odlúčenie od rodičov a čiastočne vie ovládať svoje zážitky a pocity, ktoré nie sú v danej situácii žiaduce.

VŠEOBECNÉ ZNALOSTI – zahŕňajú najmä intelektové činnosti triedenia, predstavovanie si, formy abstrakcie, porovnávanie a pod.

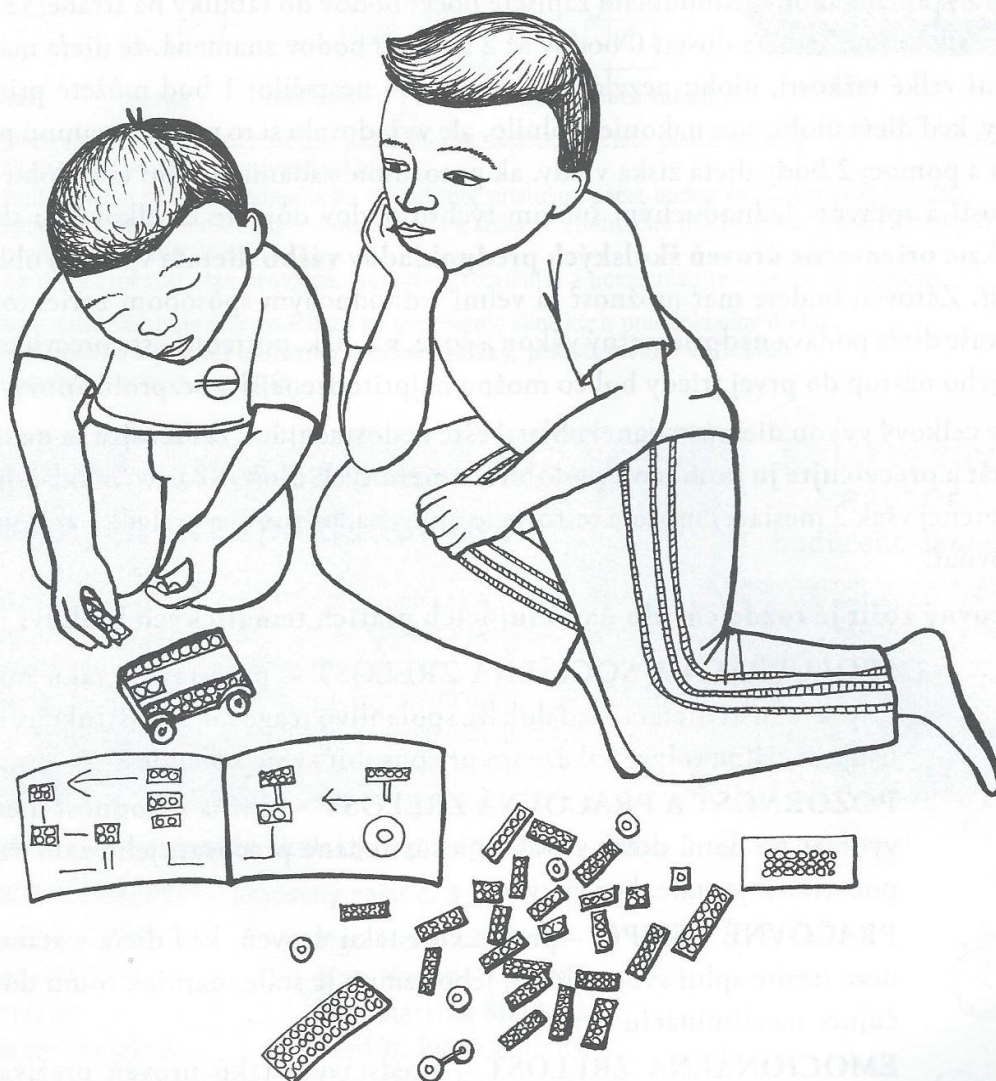
Stavba I.

Spolupráca v rámci vytvárania spoločného diela (stavby).

Pripravte si nejakú stavebnicu (drevené kocky, lego, Merkur a pod.), s ktorou je možné pracovať podľa návodu. Nechajte dieťa vybrať z ponúkaných možností takú stavbu, ktorú by chcelo postaviť. Pracujte podľa návodu spoločne, ale dbajte o to, aby aktivitu riadilo dieťa, aby vám hovorilo, aké kocky máte nájsť, kam ich umiestniť a podobne. Ak vám inštrukcia od dieťaťa nie je jasná, pýtajte sa na ňu a požadujte upresnenie.

Na kvalitnú spoluprácu je nutné nastaviť pravidlá a roly jednotlivých aktérov. K pravidlám patrí tiež jasne vymedzený čas na prácu. Začnite spoločne s dieťaťom stavať každý svoju stavbu z nejakej stavebnice a pracujte po dobu 5 minút. Po tomto limite si stavby vymeňte a dokončite dielo toho druhého.

Spolupráca v rámci vytvárania spoločného diela (maľovanie).

Pripravte si hárok papiera a pastelky. Vašou úlohou bude vytvoriť spoločne s dieťaťom obrázok. Nakreslite vždy časť vy, potom dieťa. Pravidelne sa striedajte a pritom sa rozprávajte o tom, čo to bude, ako budete počas maľovania pokračovať, čo navrhujete, aby urobil ten druhý.

Pripravte si papier, ceruzku a šatku. Zaviažte dieťaťu oči. Dávajte mu inštrukcie, čo má nakresliť. Najprv si rozmyšľajte, aký bude výsledný obrázok (napr. auto), ale nehovorte to nahlas. Iba dávajte inštrukcie: „Namaľuj kruh, kúsok od neho vpravo nakresli ešte jeden kruh a spoj ich čiarou ako činky, potom nakresli ...“ Na záver sa rozprávajte o tom, čo pre vás aj pre dieťa bolo ľahké a čo ťažké. Roly si môžete tiež vymeniť.

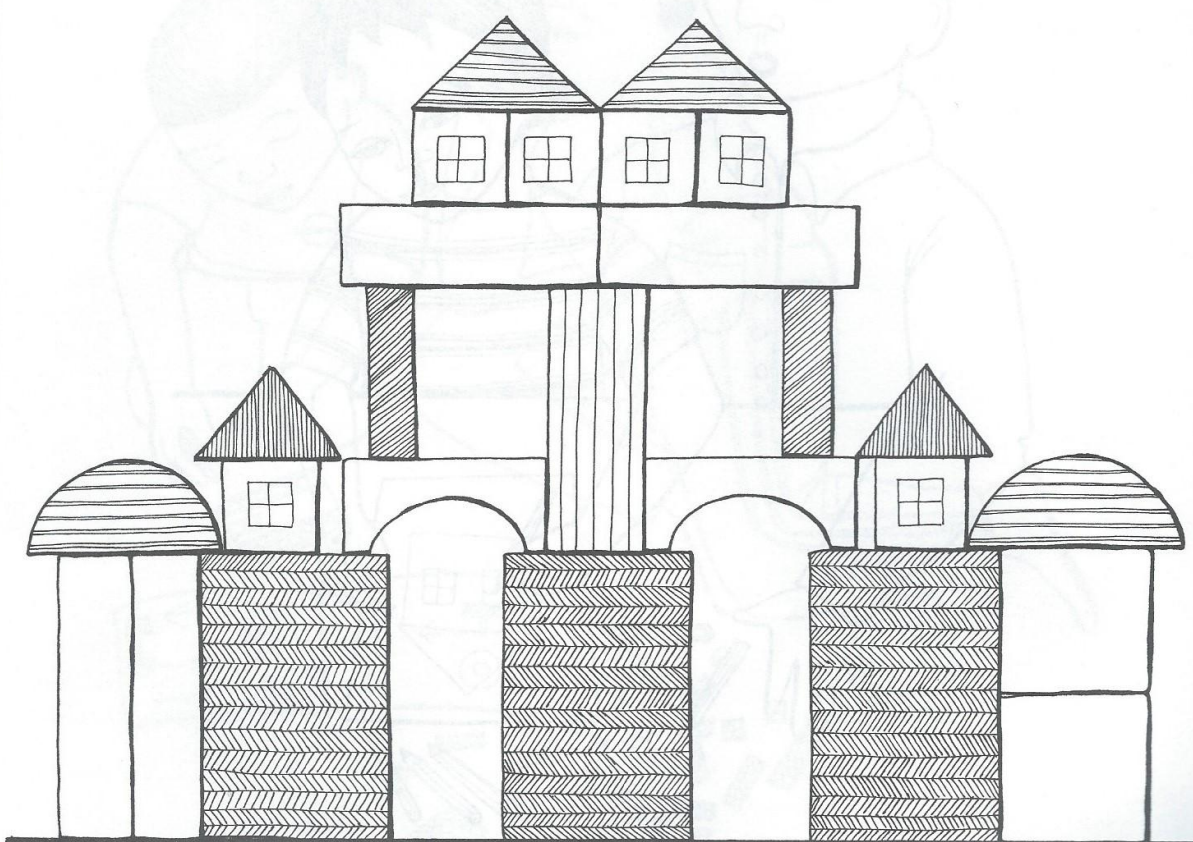
Stavba II.

Spolupráca a komunikácia pri vytváraní diela (stavby).

Pripravte si súbor kociek (alebo stavebnicu) a postavte z neho jednoduchú stavbu. Môžete sa inšpirovať obrázkom alebo zvoliť jednoduchší variant. Pri stavbe dávajte pozor, aby dieťa vaše dielo nevidelo. Pripravte si na stôl nejakú zábranu, cez ktorú dieťa, sediace oproti vám, stavbu neuvidí. Dajte mu rovnaký súbor kociek, aký ste použili vy, a inštruujte ho, ako má pri stavbe postupovať. Cieľom je, aby vytvorilo rovnaké dielo ako vy. Po dokončení si stavby vzájomne ukážte a rozprávajte sa o tom, ako sa vám spolupráca darila, čo bolo ťažké a podobne.

Pri zložitejšom variante spolupráce a komunikácie pri stavbe diela, keď jeden z dvojice je inštruovaný druhým a pritom samotné dielo nevidí, zadáva inštrukcie dieťa a vy staviate. Oproti predchádzajúcej úlohe si jednoducho vymeníte roly.

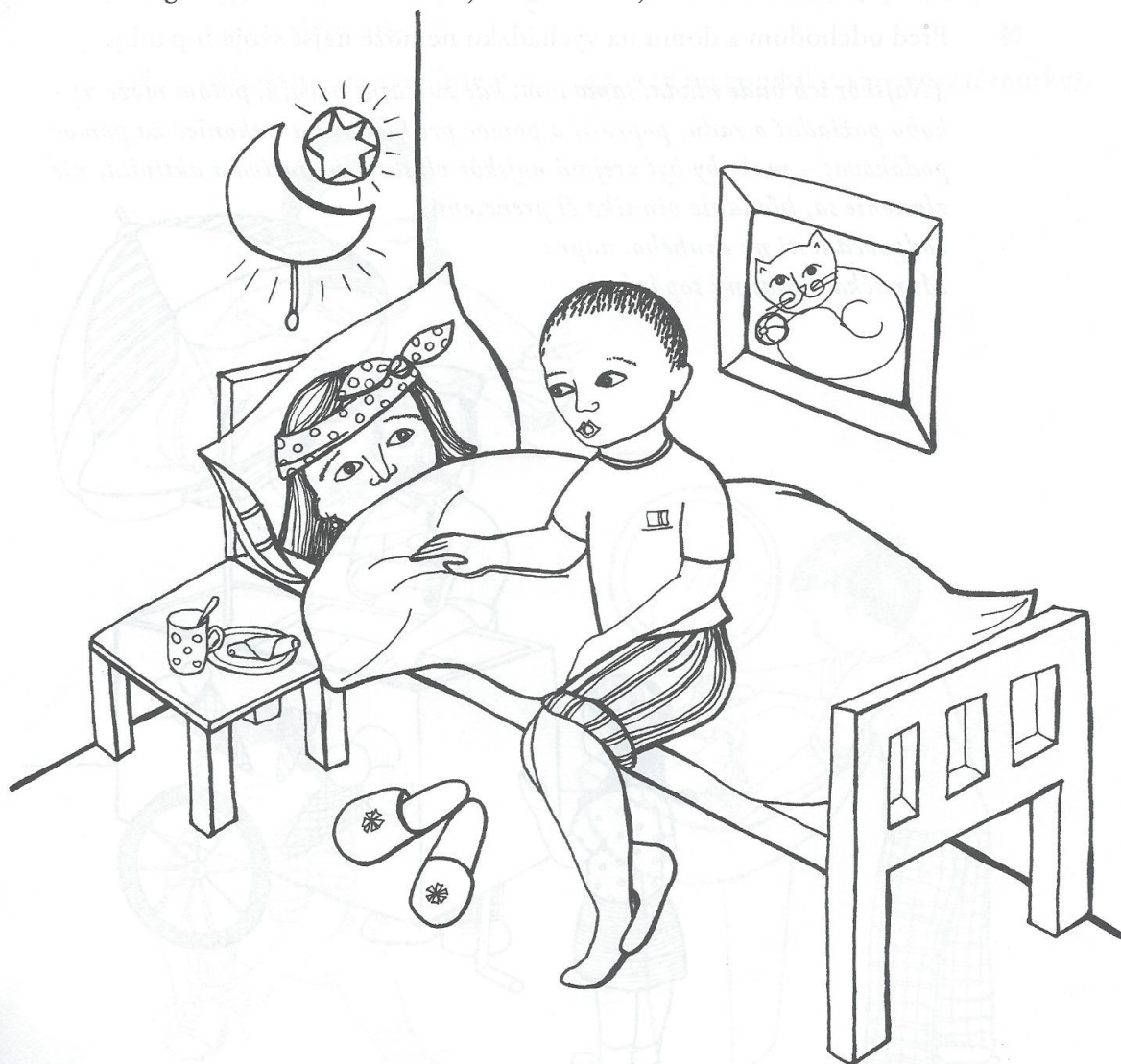
Výmena rolí

Zrelosť v sociálnych situáciách.

Povedzte dieťaťu, že si na nasledujúcu jednu hodinu vymeníte roly. Vy budete dieťa a vaše dieťa bude predstavovať rodiča. Snažte sa v role dieťaťa navodzovať také sociálne situácie, ktoré vaše dieťa bežne zažíva, a predvádzajte jeho časté reakcie. Dieťa potom vo vašej úlohe dospelého rodiča musí na tieto prejavy reagovať a riešiť ich. Všímajte si, ako svoju novú rolu zvláda.

Zahrajte si scénu, keď obaja (vy aj vaše dieťa) hráte roly niekoho, koho poznáte (napr. dieťa predvádza predavačku a vy zákazníka). Dopredu si ale povedzte, čo sa bude v scénke odohrávať, ideálna je situácia, ktorá sa skutočne prihodila.

Ako zareaguje?

Sociálna zrelosť v interakcii s okolím.

Pýtajte sa dieťaťa, ako bude v nasledujúcich situáciách reagovať a čo bude hovoriť:

- Dieťa príde do obchodu, kde by si chcelo kúpiť zmrzlinu.

(Pozdraví, zrozumiteľne požiada o jednu zmrzlinu – môže dodať aj akú, poďakuje a rozlúči sa.)

- Pred odchodom z domu na vychádzku nemôže nájsť svoje topánky.

(Najskôr ich bude hľadať samo tam, kde zvyčajne bývajú, potom môže niekoho požiadať o radu, poprosiť o pomoc pri hľadaní a nakoniec za pomoc poďakovať – mala by byť zrejmá najskôr vlastná iniciatíva a aktivita, nie zlostenie sa, hľadanie vinníka či prenesenie zodpovednosti na druhého, napr.: Mamička, nájdi mi topánky.)

Vymýšľajte ďalšie situácie, v ktorých dieťa musí na okolie reagovať, niečo si vybavovať, niečo vysvetliť. Dieťa odpovedá, ako by zareagovalo. Potom mu pomôžte nájsť najlepšie riešenie.

Sebaobsluha a hygiena

Zvládanie sebaobsluhy a hygieny.

Pozorujte dieťa pri bežných situáciách každodenného rituálu a vyhodnoťte, ako zvláda:

- stravovanie (samostatne používa príbor, udržiava čistotu pri jedle),
- hygienu (používa správne toaletu, spláchnie, umýva si po pobyte vonku a po toalete ruky...),
- obliekanie, obúvanie (zvládne zapnúť zips, gombíky, vie zaviazať šnúrky).

Zamerajte sa na pozorovanie správania vášho dieťaťa v situáciách, ktoré nie sú úplne bežné a nie sú súčasťou každého dňa (napr. prehra v stolnej hre, zakopnutie a spadnutie do kaluže, reakcia na kamaráta, ktorý niečo hľadá).

Čítanie rozprávky

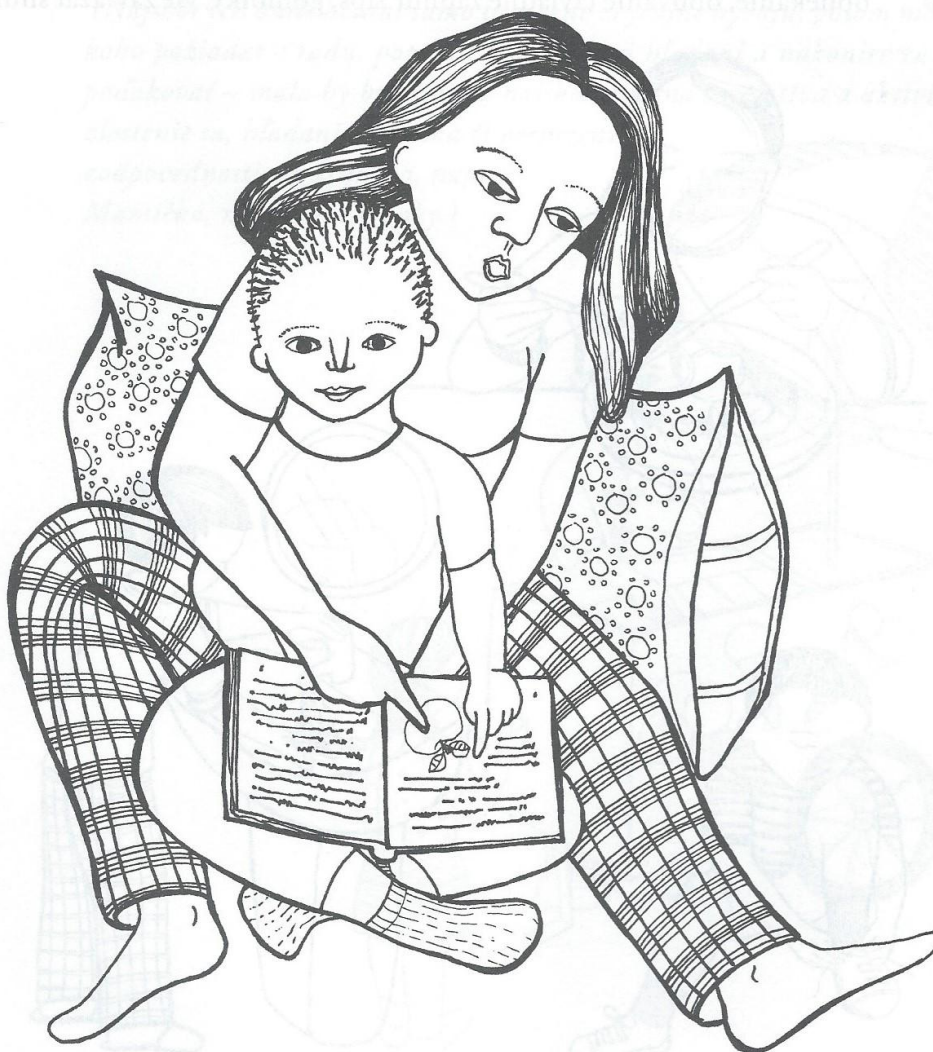

Zameranie pozornosti počas 10 – 15 minút.

Vyberte z knižky nejakú rozprávku, ktorú budete dieťaťu čítať 10 – 15 minút. Pozorujte pri tom dieťa, či zvláda:

- byť pokojné po celý čas čítania,
- sústredene počúvať,
- nezasahovať do vášho čítania svojimi poznámkami.

Dobu pozornosti môžete postupne predlžovať, pridávať vždy krátky časový úsek navyše (napr. každý deň čítať o dve minúty dlhšie). Vhodné sú tiež relaxačné cvičenia, joga a podobne.

Tri inštrukcie

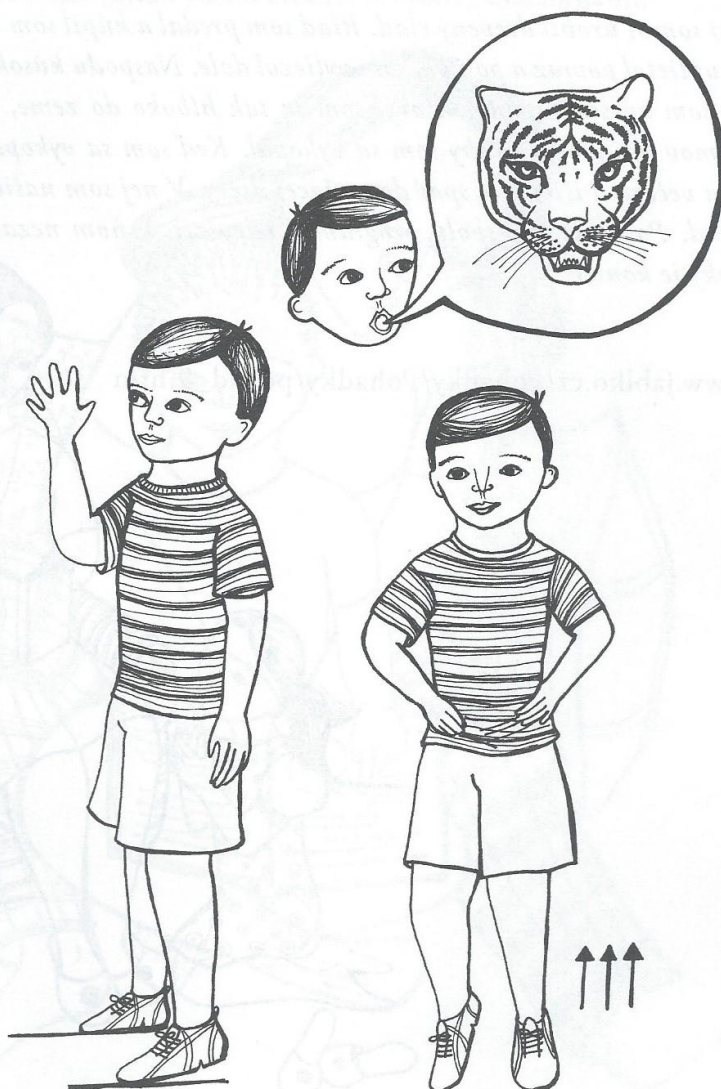

Pozornosť a krátkodobá pamäť na tri inštrukcie naraz a ich následné splnenie.

Zadajte dieťaťu tieto úlohy:

- Urob tri drepy, otoč sa dookola a zakašli.
- Trikrát zatlieskaj, usmej sa a ľahni si na zem.
- Zamávaj, zakrič ako tiger a trikrát poskoč.

Úlohu obmeníte tým, že inštrukciu nebudete hovoriť, ale sami ju predvediete. Dieťa to zopakuje po vás.

Dohodnutý signál

Zameranie pozornosti, reakcie na dohodnutý signál.

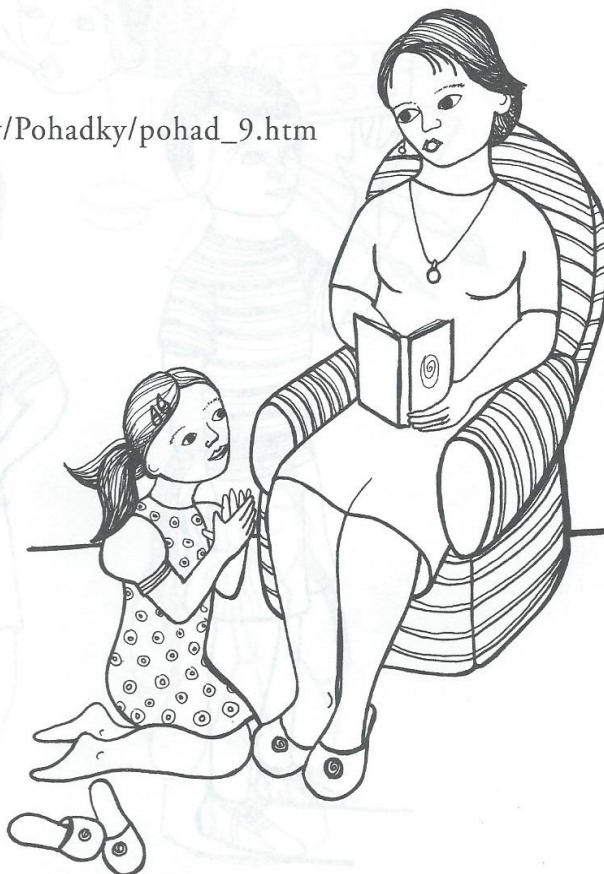
Prečítajte dieťaťu nasledujúcu ukážku. Požiadajte ho, nech zakaždým, keď počuje slovo SOM, tleskne.

Rozprávka, v ktorej nie je ani slova pravdy

Keď som mal 60 rokov, bol som malý chlapec a pásol som stádo komárov. Komáre sa mi rozutekali do neba. Veľmi som sa nahneval a všetky som ich tam išiel pobiť. Z ich kostí som si urobil drevený riad. Riad som predal a kúpil som si vrece múky. Z tej som uplietol povraz a po ňom som vyliezol dole. Naspodu kúsok povrazu chýbalo a ja som zvysoka spadol. Zaryl som sa tak hlboko do zeme, že som musel utekať domov pre motyku, aby som sa vykopal. Keď som sa vykopal, zjedol som motyku na večeru a išiel som spať do myšacej diery. V nej som našiel slona, ktorý utieral riad. Pozerali sme spolu program v televízii, v ňom nezazvonil zvonec a rozprávky je koniec.

Zdroj:

http://www.jablko.cz/Pohadky/Pohadky/pohad_9.htm

Prečítajte si rozprávku ešte raz, vetu po vete. Zakaždým sa dieťaťa opýtajte, či tvrdenie môže byť pravdivé alebo je to nezmysel. Nechajte si vysvetliť, čo je zle a prečo.

Tri inštrukcie

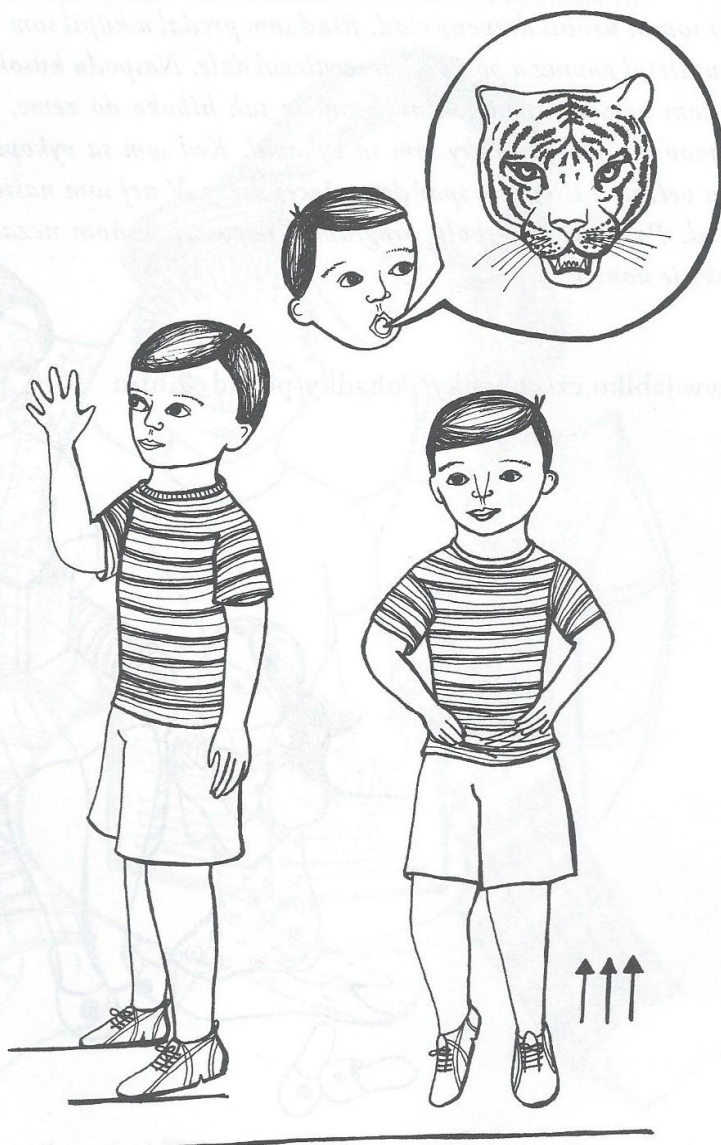

Pozornosť a krátkodobá pamäť na tri inštrukcie naraz a ich následné splnenie.

Zadajte dieťaťu tieto úlohy:

- Urob tri drepy, otoč sa dookola a zakašli.
- Trikrát zatlieskaj, usmej sa a ľahni si na zem.
- Zamávaj, zakrič ako tiger a trikrát poskoč.

Úlohu obmeníte tým, že inštrukciu nebudete hovoriť, ale sami ju predvediete. Dieťa to zopakuje po vás.

Domáce činnosti

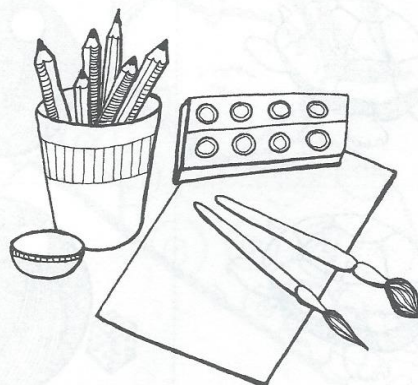

Zvládnutie bežných domácich činností.

Pozorujte svoje dieťa, či zvládne nasledujúce činnosti:

- pozbierať a upratať hračky na určené miesto,
- pripraviť si veci, ktoré potrebuje napr. na kreslenie vrátane upratovania pracovnej plochy,
- pri čistení zubov si vytlačiť zubnú pastu na kefkú, vyčistiť si zuby, upratať kefkú, opláchnuť si ústa,
- vysmrkať sa.

Zapojte dieťa do domácich prác – zamiešť smeti, vyniesť kôš, zaliať kvety, uložiť si oblečenie a podobne.

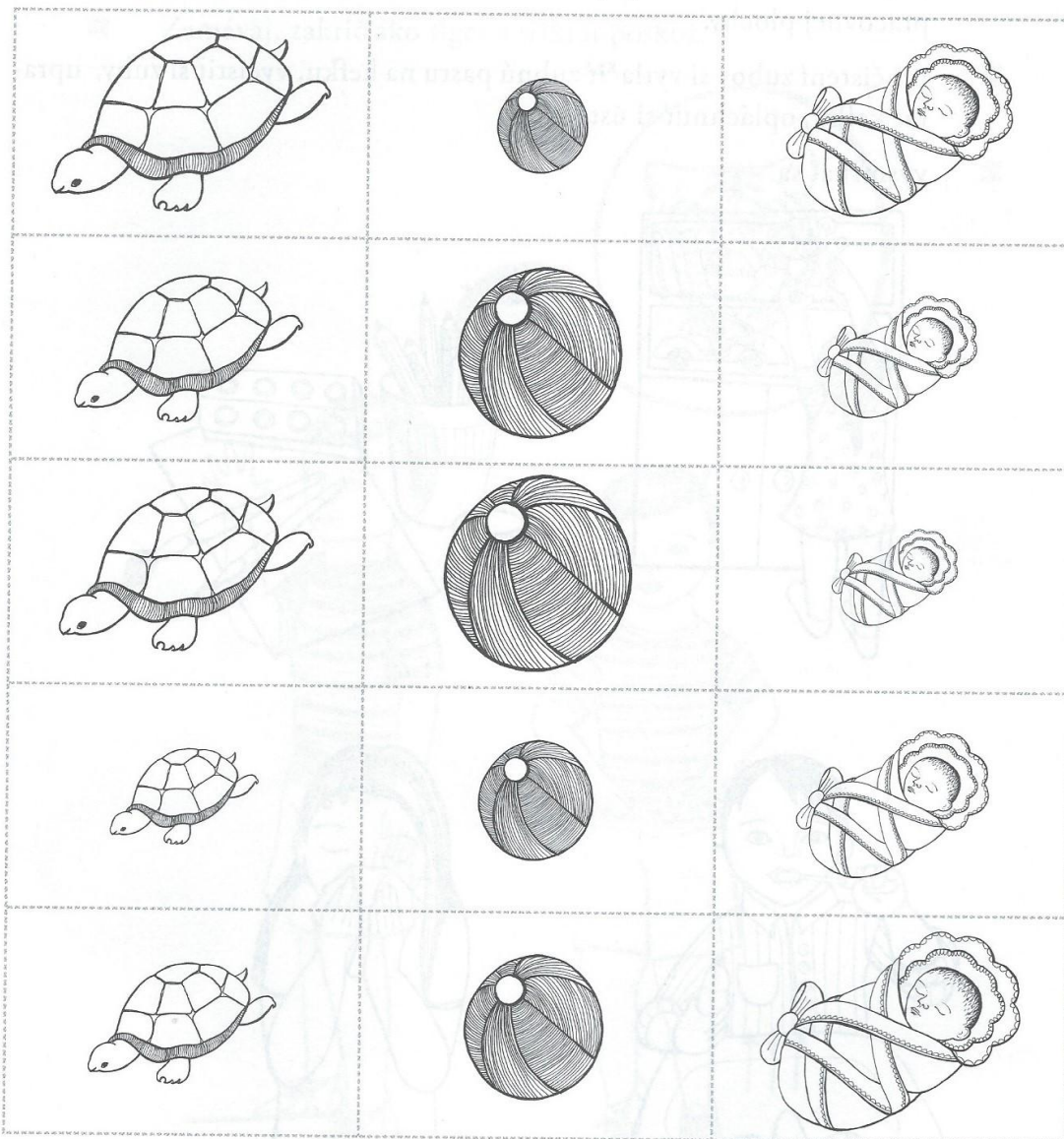
Zorad'ovanie

Pracovať systematicky podľa inštrukcie.

Skopírujte a nastrihajte nasledujúce obrázky. Úlohou dieťaťa je zoradiť ich podľa veľkosti od najväčšieho po najmenší. Úlohu zopakujte trikrát, vždy s inými obrázkami. Všímajte si, či dieťa dodrží inštrukciu, teda nielen porovná obrázky správne podľa veľkosti, ale aj sprava doľava.

Prezerajte si s dieťaťom časopis, v ktorom môže plniť úlohy (*Zvedavček*, *Včielka*, *Vrabček* a pod.). Dbajte na to, aby úlohy plnilo postupne od začiatku do konca a žiadnu pritom nevynechalo. Ak ich nesplní v jeden deň, pokračujte ďalší deň tam, kde ste predtým skončili.

Dodržiavanie pravidiel

Dodržiavanie pravidiel.

Zahrajte si s dieťaťom nejakú stolovú hru, napr. Človeče, nehnevaj sa. Predtým si nahlas prečítajte alebo zopakujte pravidlá. Všímajte si, či dieťa pravidlá dodržiava, či vás upozorní na chybu, ak pravidlo porušíte.

Rozprávajte sa o tom, čo je správne a čo nie. Vymýšľajte rôzne situácie, s ktorými sa dieťa môže stretnúť, napr. stratí svojmu kamarátovi loptu, omylom pri utieraní riadu rozbije tanier, ale nikto ho pritom nevidí, je svedkom toho, že jeho kamarát vykonal niečo zlé (niečo zničil).

Činnostné úlohy

Pracovné tempo v činnostných úlohách v skupine.

Zadajte dieťaťu a najlepšie ešte ďalším dvom jeho vrstovníkom niekoľko pracovných listov (môžete využiť pracovné listy z edičného radu Kuliferdo). Sledujte, či je jeho pracovné tempo je primerané alebo či pracuje rýchlo až zbrklo, alebo, naopak, veľmi pomaly a je vždy posledné.

Zadávať deťom úlohy postupne podľa rôznych typov a sledujte, či sa pracovné tempo nemení s ohľadom na typ úlohy (grafomotorika, zrakové vnímanie, priestorové vnímanie a ďalšie).

Sebaobslužné činnosti

Pracovné tempo v sebaobslužných činnostiach.

Všímajte si, ako rýchlo dieťa zvláda sebaobslužné činnosti (obliecť sa, najesť sa, upratať po sebe veci a pod.). Jeho tempo by malo byť stále a primerané, nie zbrklé či veľmi pomalé.

Porovnajte rýchlosť tempa obliekania vášho dieťaťa, keď je samo a keď ste pri ňom, pripravený pomôcť mu. Vyžaduje vašu pomoc alebo chce všetko zvládnuť samo?

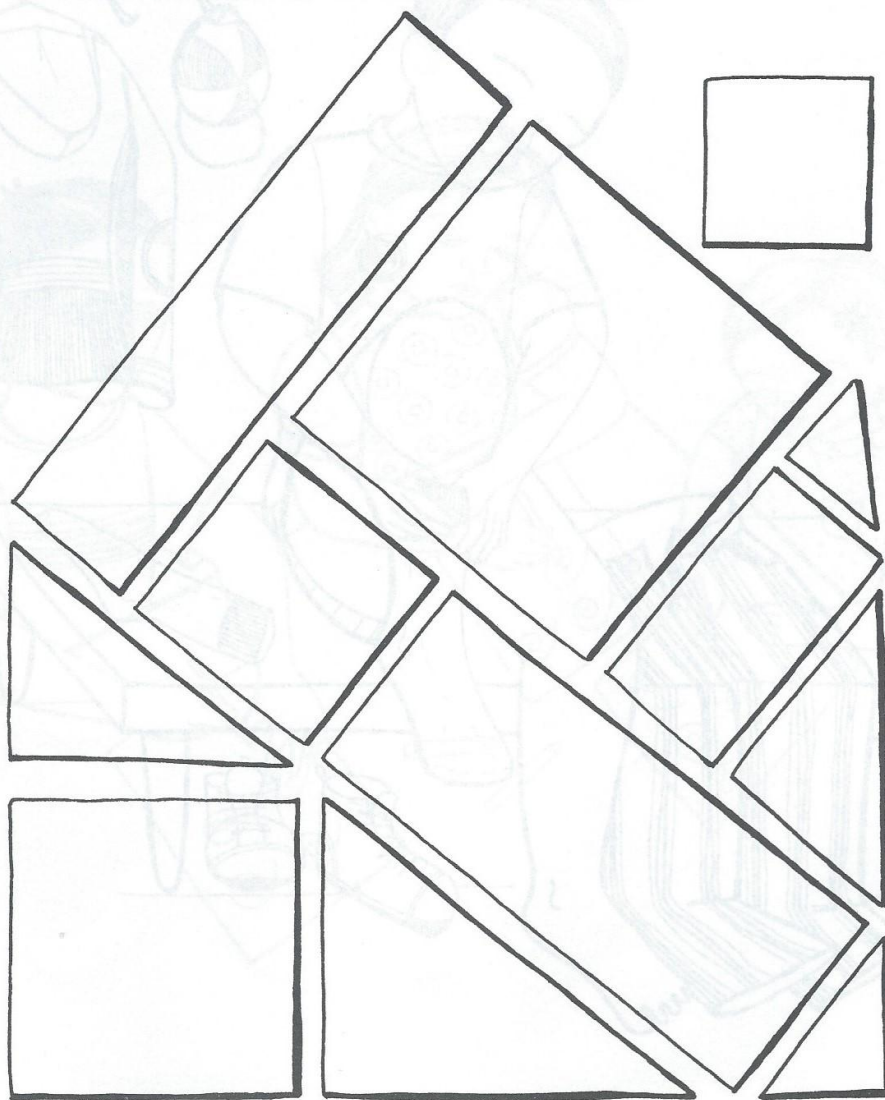
Časový limit

Pracovné tempo v časovo limitovaných úlohách.

Dvakrát skopírujte nasledujúci obrázok a dajte dieťaťu za úlohu vyfarbiť všetky trojuholníky červenou a všetky štvorce modrou pastelkou. Jeho výkon nijako nekomentujte ani nehodnoťte. S odstupom aspoň jedného dňa mu zadajte úlohu znovu s tým, že tentoraz má na jej splnenie obmedzený čas – 5 minút. Oba listy potom porovnajte a sledujte, či dieťa pracovalo pod časovým limitom rovnako kvalitne ako bez časového obmedzenia.

Ak máte možnosť, zadajte túto úlohu skupinke aspoň troch detí – môžete tak pozorovať, či je vaše dieťa ovplyvňované rýchlosťou plnenia úlohy inými deťmi.

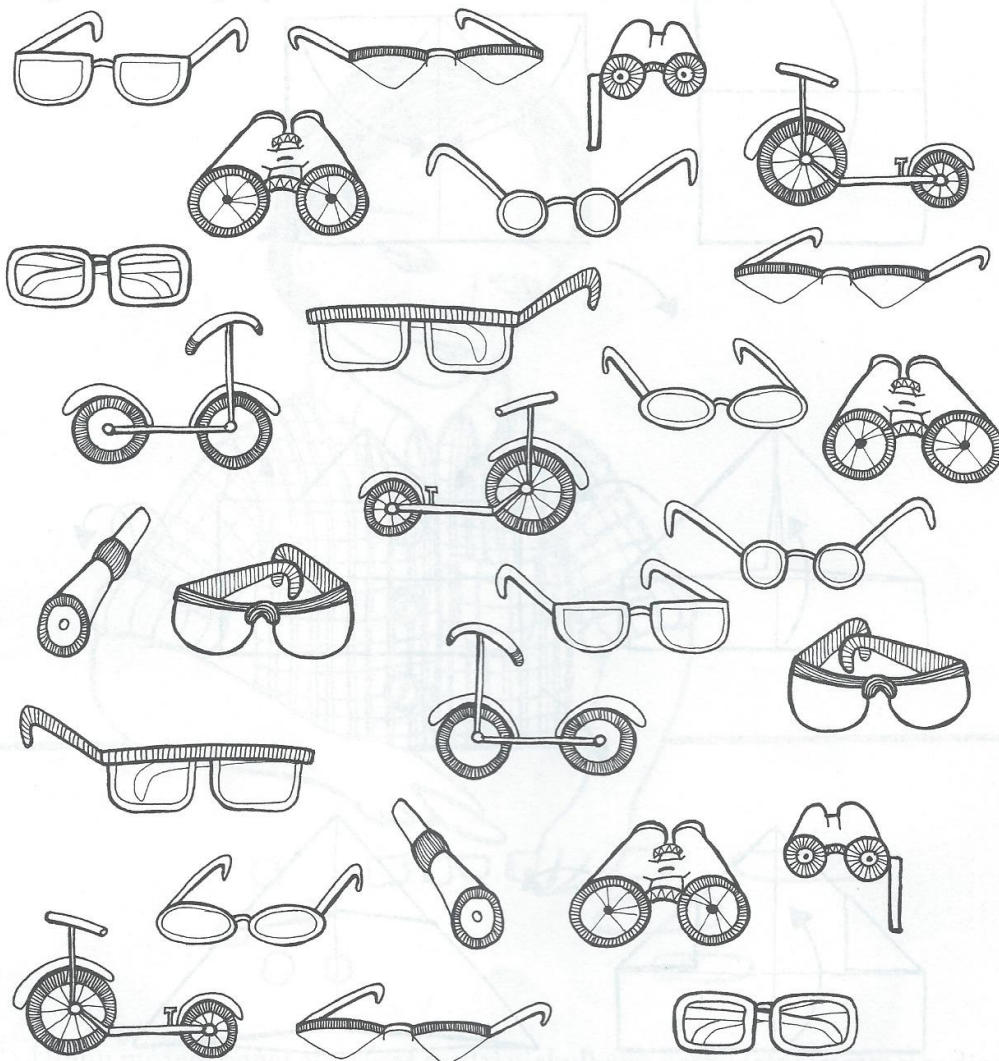
Rýchlosť

Vplyv predchádzajúcej skúsenosti na rýchlosť pracovného tempa.

Obrázok skopírujte trikrát a dajte dieťaťu za úlohu čo najrýchlejšie vyškrtať všetky okuliare, ktoré na obrázku nájde. Po splnení úlohy mu nechajte 5 minút na odpočinutie a potom mu dajte ďalšiu kópiu s rovnakou inštrukciou. Po ďalších 5 minútach odpočinku mu znovu zadajte rovnakú úlohu. Merajte čas splnenia každej úlohy, ale tak, aby to dieťa nevedelo. Sledujte, či sa tempo splnenia úlohy zrýchlilo, ak už dieťa malo skoršiu skúsenosť.

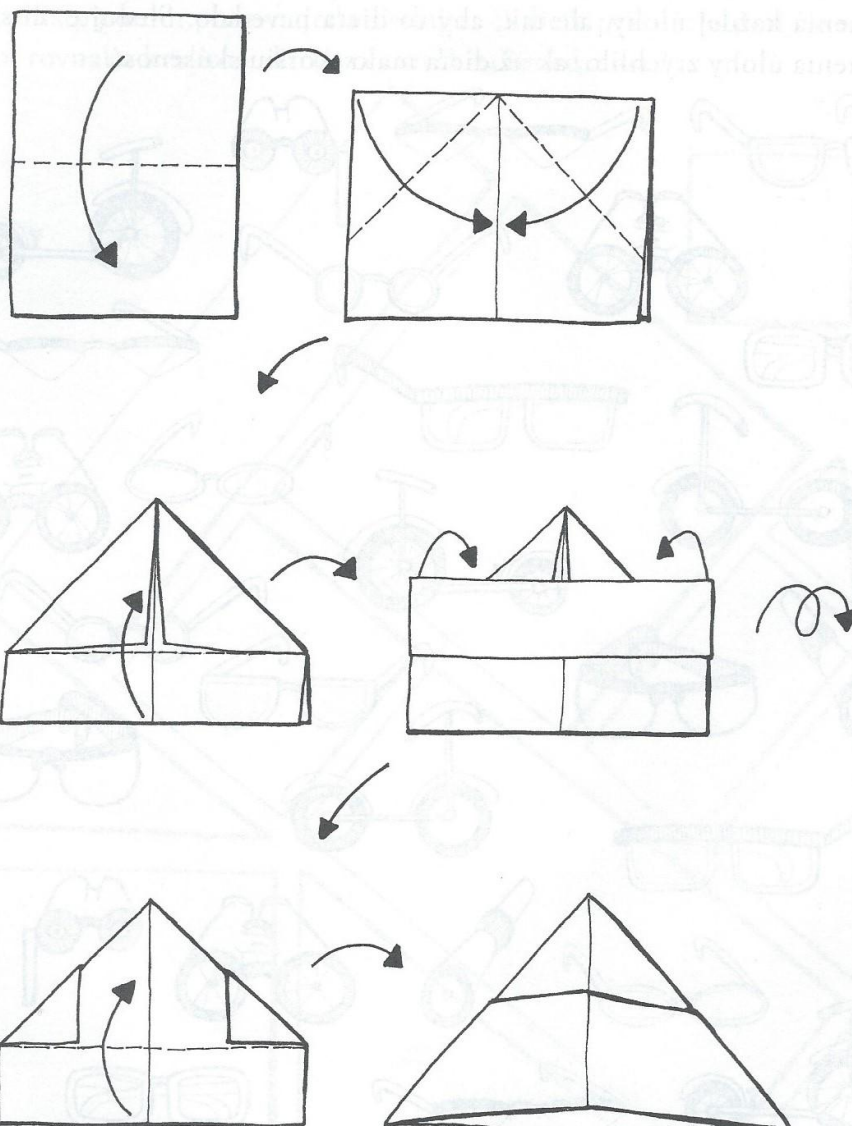
Ak máte možnosť, zadajte túto úlohu skupinke aspoň troch rovnako starých detí – môžete tak pozorovať, či je vaše dieťa ovplyvňované rýchlosťou plnenia úlohy inými deťmi. S ohľadom na výkon ostatných detí porovnajte tiež mieru chybovosti.

Pracovné tempo v činnostiach zameraných na zručnosť.

Naučte sa spoločne s dieťaťom zložiť papierovú čiapku podľa návodu. Potom nechajte dieťa splniť tú istú úlohu samo a pozorujte, či pracuje primeraným pracovným tempom alebo je príliš rýchle až zbrklé, alebo, naopak, neisté, pomalé.

Ak máte možnosť, zadajte túto úlohu skupinke aspoň troch vekovo blízkych detí – môžete tak pozorovať, či je vaše dieťa ovplyvňované rýchlosťou a šikovnosťou iných detí. Sledujte tiež, či má dieťa túžbu úlohu dokončiť samo alebo či hľadá pomoc u druhých.

Jemná motorika

Pracovné tempo v činnostiach zameraných na jemnú motoriku.

Pripravte si modelovacu hmotu, podložku a malý tupý nožík. Ukážte dieťaťu, ako najrýchlejšie vytvoriť veľa guľôčok za krátky čas – urobte z modelovacej hmoty valček, rozdeľte ho nožíkom na rovnako veľké kúsky a z každého postupne vymodelujte guľôčku. Potom aktivitu nechajte na dieťati a zmerajte mu čas – zaujíma vás, koľko guľôčok vytvorí za 5 minút. Sledujte, či je jeho pracovné tempo stále a primerané.

Úlohu môžete poňať ako súťaž medzi niekoľkými deťmi (ale aj v rámci rodiny) – kto vytvorí viac guľôčok za päť minút. Po skončení úlohy sledujte aj kvalitu zhotovenia jednotlivých guľôčok a rozprávajte sa o tom, že nie vždy záleží na rýchlosti, ale aj na kvalite. Rozprávajte sa o situáciách, keď je dôležitá rýchlosť (napr. výrobná linka), keď zase pozornosť (lekár pri operácii, hodinár a pod.).

Obrázky a pocity

Správne pomenovanie emócií podľa piktogramov.

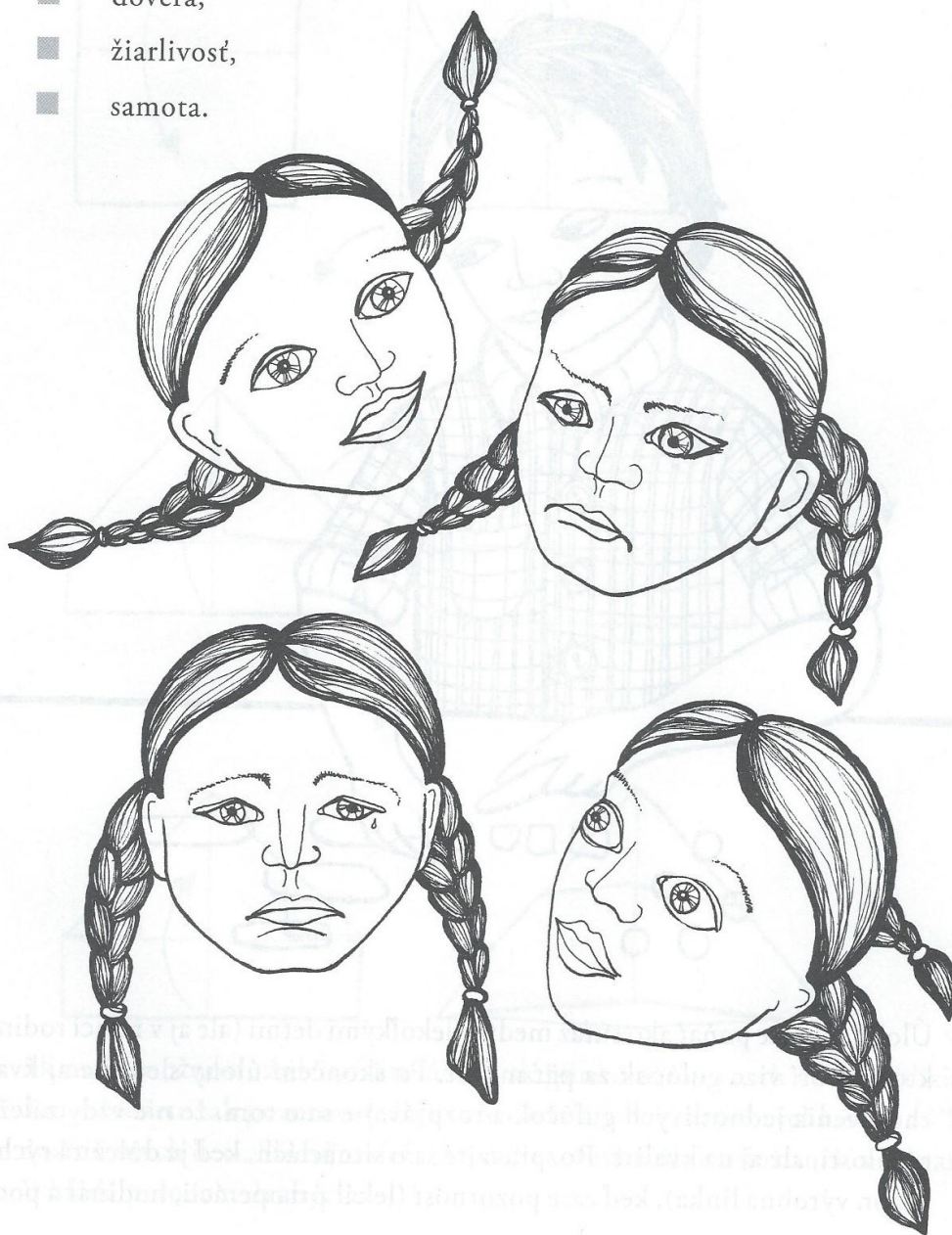

Úlohou dieťaťa je pomenovať jednotlivé obrázky podľa toho, aký vyjadrujú pocity.

Ak sa dieťaťu podarí správne pomenovať vyššie zobrazené pocity, zadajte mu ďalšie, zložitejšie a skúste ich aj spoločne výtvarne stvárať, napríklad aj pomocou smajlíka či iného obrázku:

- dôvera,
- žiarlivosť,
- samota.

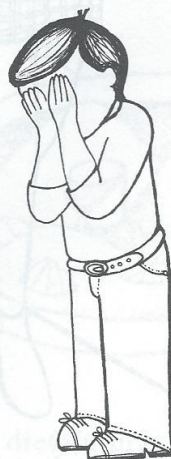
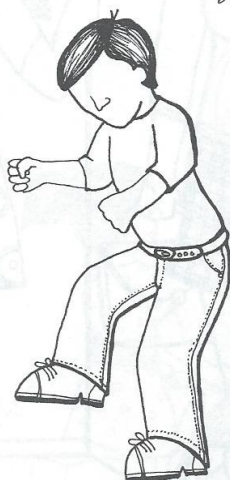
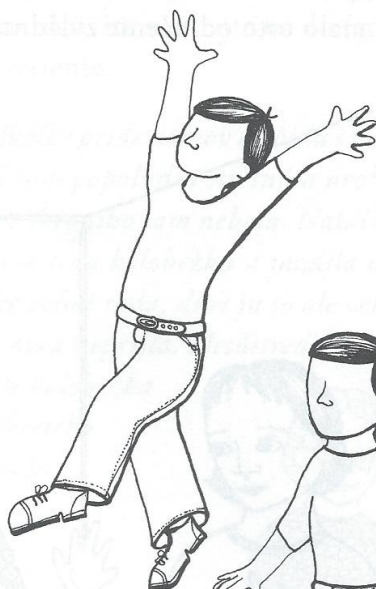
Reč tela a pocity

Správne priradenie pocitu k „reči tela“.

Úlohou dieťaťa je spojiť vždy dva obrázky, ktoré k sebe patria, a pomenovať pocit, ktorý vyjadrujú.

Dieťa sa môže pokúsiť samo vyjadriť pocity, ktoré sú zachytené na obrázkoch. Možno ich doplniť aj nejakým zvukom, ktorý je pre daný pocit charakteristický.

Odlúčenie

Sociálna adaptácia, schopnosť odpútať sa na nejaký čas od blízkej osoby.

Sledujte svoje dieťa v situáciách, keď je nutné sa od neho na nejaký krátky a obmedzený čas odlúčiť (v škôlke, u babičky a pod.). Dieťa predškolského veku by už malo toto odlúčenie zvládnuť bez ťažkostí.

Ak má v živote dieťaťa nastať nejaká závažná zmena (dlhšie odlúčenie, sťahovanie, narodenie súrodenca), pripravujte ho na túto zmenu pozitívnym spôsobom a spoločne hľadajte výhody, ktoré to môže priniesť.

Schopnosť vcítiť sa do pocitov druhého.

Prečítajte dieťaťu nasledujúci krátky úryvok a rozprávajte sa o tom, čo asi Natálka prežívala, ako sa v jednotlivých úsekoch cítila a čo by jej pomohlo, aby sa prípadne cítila ešte lepšie. Hlavné aktivitu nechajte na dieťati, len sa ho vypytujte, požadujte spresnenie, vysvetlenie.

Natálka sa celý deň tešila, ako po škôlke príde domov a pôjdu s babičkou na piesok. Včera si s Veronikou slúbili, že sa tam popoludní stretnú a urobia z piesku veľkú bábovku. Keď ale prišli na ihrisko, Veronika tam nebola. Natálka čakala, čakala, ale Veroniky sa nedočkala. Vzala si teda kolobežku a jazdila okolo pieskoviska. Zvyčajne mala jazdu na kolobežke veľmi rada, dnes ju to ale veľmi nebavilo. Navyše, stále premýšľala, prečo Veronika neprišla. Nesústredila sa na jazdu. Naraz sa jej do kolesa dostal dlhý konár a kolobežka padla na zem aj s Natálkou. Z oškretého kolena začala Natálke tiecť trochu krvi. To už na ňu bolo veľa...

Podobným spôsobom pracujte i s príbehmi, ktoré dieťaťu pravidelne čítate. Zastavujte sa pri situáciách, kde hrdinovia prežívajú niečo, čo by bolo dobré pomenovať a vysvetliť. Pýtajte sa, čo by sa malo zmeniť, aby sa situácia zlepšila. Čo by účastníkom v danej situácii pomohlo?

Vyjadrenie pocitov

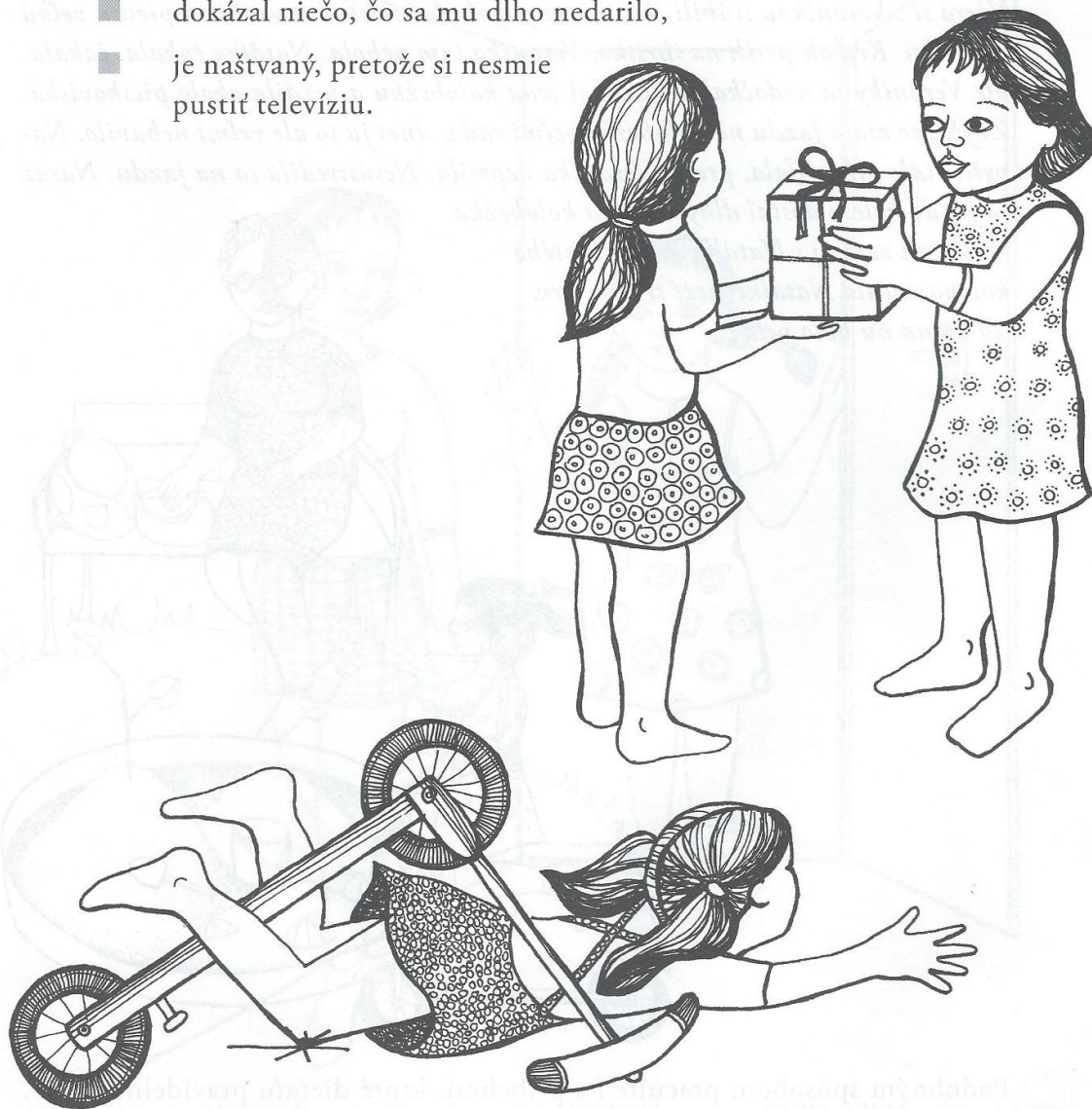

Vyjadrenie prežívaného pocitu navonok.

Vyzvite dieťa, nech vám predvedie, ako sa tvári ten, kto:

- stratil na prechádzke loptu,
- dostal od kamaráta darček,
- rozbil si na kolobežke koleno,
- dokázal niečo, čo sa mu dlho nedarilo,
- je našťvaný, pretože si nesmie pustiť televíziu.

Rozprávajte sa o tom, aké pocity už vaše dieťa zažilo, nechajte si popísať konkrétnu situáciu a pýtajte sa ho, ako sa cítilo.

Sebareflexia a zážitky

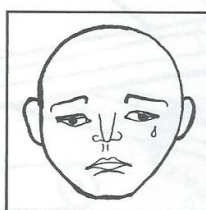
Sebareflexia a mapovanie vlastných zážitkov.

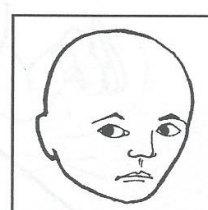
Vytvorte si s dieťaťom na väčší hárok papiera kalendár s okienkami na celý mesiac. Dieťa najprv znova pomenuje pocity, ktoré vyjadrujú tváre na obrázkoch. Potom ich môžete skopírovať a nastrihať. Na konci každého dňa si dieťa vyberie takú tvár, ktorá sa najviac podobá tomu, ako sa dieťa väčšinu dňa cítilo. Potom ho nalepí do okienka na kalendári k danému dňu. Tváre si môže podľa nálady tiež vyfarbiť.

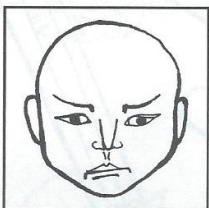
radosť

smútok

žiarlivosť

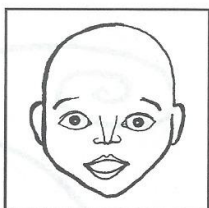
zlosť

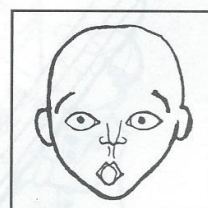
samota

dôvera

zvedavosť

strach

Do tejto aktivity sa môže zapojiť aj rodič – do daného dňa vždy vyberie a nalepí takú tvár, ktorá najlepšie vystihuje zasa jeho pocity. Po týchto aktivitách je však nevyhnutné s dieťaťom o pocitoch hovoriť a nenechať ich bez spätnej väzby.

Farby

Znalosť farieb.

Pripravte si súbor dvanástich pasteliek. Úlohou dieťaťa je jednotlivé farby pomenovať. Malo by poznať farby základné (červená, modrá, žltá, zelená, čierna), farby doplnkové (oranžová, ružová, fialová, hnedá, biela), ale tiež odtiene (svetlomodrá, tmavomodrá, svetlozelená, tmavozelená).

Úlohou dieťaťa je vyfarbiť pastelky na obrázku podľa práve vymenovaných dvanástich farieb.

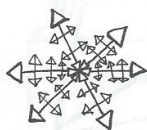
Ročné obdobia

Znalosť ročných období.

Ukážite dieťaťu štyri obrázky v ľavom stĺpci a symboly, ktoré charakterizujú jedno ročné obdobie. Úlohou dieťaťa je pomenovať, aké ročné obdobie znázorňujú, a potom spojiť čiarou vždy jeden symbol s jedným obrázkom v druhom stĺpci, ku ktorému logicky patrí.

Dieťa môže vymýšľať aj ďalšie aktivity, ktoré je možné v jednotlivých ročných obdobiach vykonávať. Čo je ešte pre dané obdobie typické?

Dni v týždni

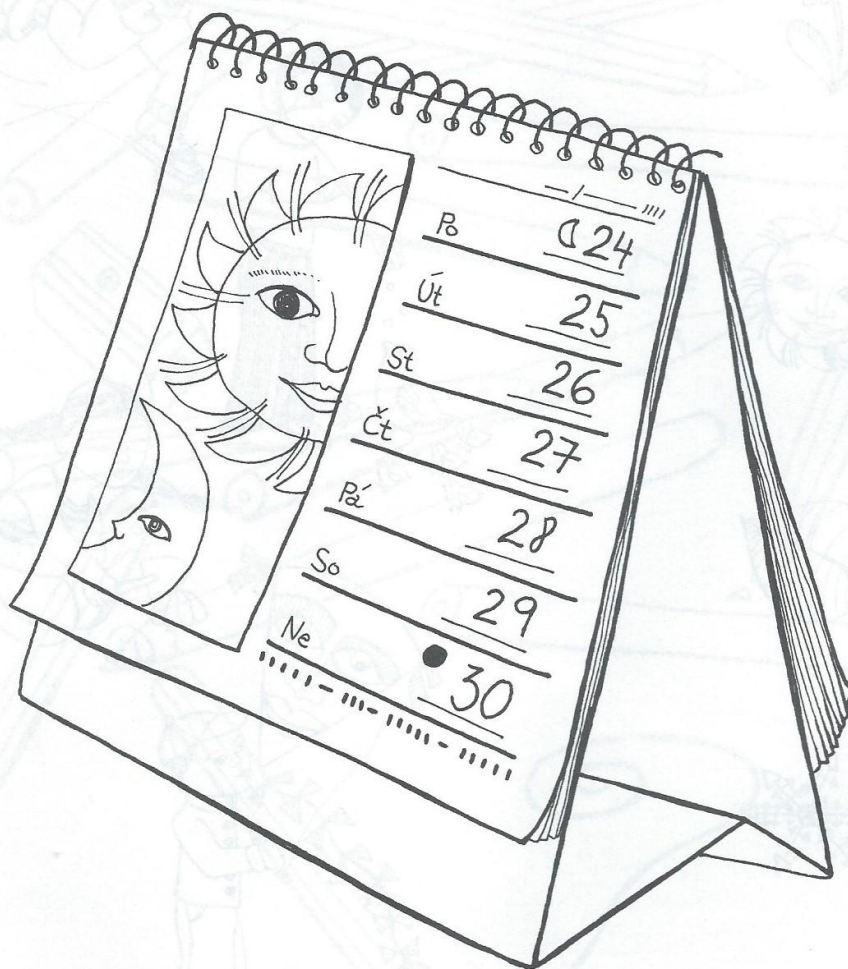

Znalosť dní v týždni.

Úlohou dieťaťa je vymenovať dni v týždni, ktoré pozná. Nie je nutné, aby ich pomenovalo tak, ako idú za sebou, ale aby na žiadny nezabudlo. Pýtajte sa ho:

- Ktorý deň nasleduje po štvrtku?
- Ktorý deň je pred piatkom?
- Ktoré dni označujeme ako víkend?
- Čo znamená, keď sa povie všedný deň?

Rozprávajte sa s dieťaťom o tom, čo znamenajú pojmy včera, zajtra, pozajtra a pod. Skúste si spomenúť, čo sa stalo včera, plánujte zajtrajšok. Rozprávajte sa o jednotlivých častiach dňa (ráno, dopoludnia, popoludní, večer, v noci). Čo v tú dobu dieťa robí?

Nadradené – podradené

Pojmy nadradené a podradené.

Vymenujte dieťaťu nasledujúce pojmy. Jeho úlohou je nájsť také slovo, ktoré je daným pojmom nadradené. (Dokážeš to pomenovať jedným spoločným slovom?) Potom menuje také, ktoré sú podradené.

Hľadaj nadradené slovo:

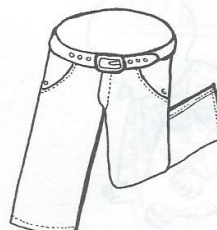
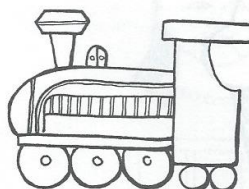
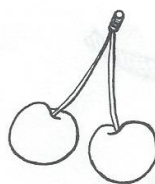
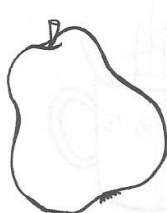
■ auto, motorka, vlak,

hruška, jablko, čerešňa,

sukňa, tričko, nohavice.

Hľadaj podradené slová:

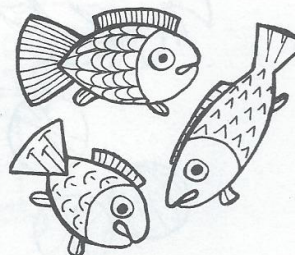
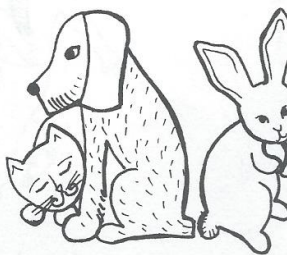
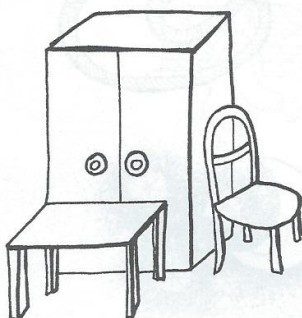
■ nábytok,

domáce zvieratá,

ryby.

Inšpirujte sa každodenným životom a hľadajte vo svojom okolí pojmy nadradené a podradené (obchody, dopravné prostriedky a pod.).

Opačné významy

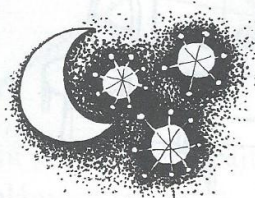
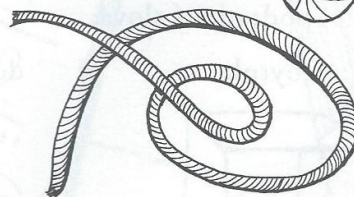
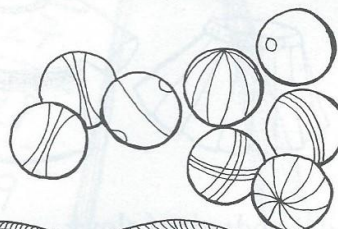
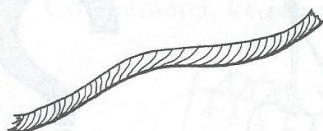

Slová opačného významu.

Úlohou dieťaťa je spojiť čiarou obrázky, ktoré k sebe logicky patria, pomenovať ich a povedať, čím sa líšia:

■ krátke/dlhé lano,	■ malý/veľký chlapec,
■ studená zmrzlina/horúci čaj,	■ svetlý deň/tmavá noc.
■ málo/veľa guľôčok,	

Hľadajte slová opačného významu k ďalším slovám. Snažte sa nepoužívať len negácie typu veľký/neveľký, málo/nemálo, dobre/nedobre a pod.

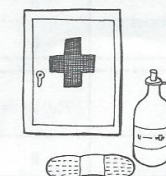
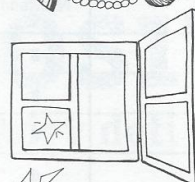
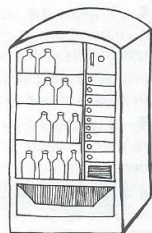
Prečo k sebe patria?

Významové vzťahy v daných situáciách.

Úlohou dieťaťa je spojiť čiarou obrázky, ktoré k sebe logicky patria, popísať, čo jednotlivé obrázky vyjadrujú a aký je medzi nimi vzťah (prečo k sebe patria).

Pýtajte sa dieťaťa na situácie, s ktorými sa môže stretnúť. Prečo sa deti v škôlke prezúvajú? Prečo si pred jedlom umývame ruky? Prečo malé deti nesmú samy jazdiť po ceste na bicykli?

Vyhodnotenie

 SPOLUPRÁCA A SOCIÁLNA ZRELOSŤ	Nezvláda	Zvláda s ťažkosťami	Zvláda bez ťažkostí	HODNOTENIE – celkový súčet bodov v danej oblasti
1. Stavba I.	0	1	2	0 – 3 Dieťa má pomerne veľké ťažkosti, je potrebné intenzívne precvičovanie a oblasť rozvíjať. 4 – 8 Ťažkosti nie sú úplne zanedbateľné, vhodné je precvičovanie, podpora v oblasti sociálnej interakcie. 9 – 12 Dieťa je v tejto oblasti primerane zdatné a pripravené na školskú výučbu a autoritu učiteľa.
2. Maľovanie	0	1	2	
3. Stavba II.	0	1	2	
4. Výmena rolí	0	1	2	
5. Ako zareaguje?	0	1	2	
6. Sebaobsluha a hygiena	0	1	2	

 POZORNOSŤ A PRACOVNÁ ZRELOSŤ	Nezvláda	Zvláda s ťažkosťami	Zvláda bez ťažkostí	HODNOTENIE – celkový súčet bodov v danej oblasti
1. Čítanie rozprávky	0	1	2	0 – 3 Dieťa má pomerne veľké problémy sústrediť sa a zamerať svoju pozornosť žiaducim smerom. Je potrebné intenzívne a ciele oblasti rozvíjať, zamerať sa primárne na postupné predlžovanie doby pozornosti. Pracovať metódou „krátko, ale často“. 4 – 8 Ťažkosti nie sú úplne zanedbateľné, vhodné je pravidelné precvičovanie, hľadanie aktivít, ktoré vyžadujú sústredenie na jednu úlohu s elimináciou rušivých podnetov. 9 – 12 Dieťa je v tejto oblasti primerane zdatné a pripravené na školskú výučbu.
2. Dohodnutý signál	0	1	2	
3. Tri inštrukcie	0	1	2	
4. Domáce činnosti	0	1	2	
5. Zoraďovanie	0	1	2	
6. Dodržiavanie pravidiel	0	1	2	

 PRACOVNÉ TEMPO	Nezvláda	Zvláda s ťažkosťami	Zvláda bez ťažkostí	HODNOTENIE – celkový súčet bodov v danej oblasti
1. Činnosťné úlohy	0	1	2	0 – 3 Dieťa má pomerne veľké ťažkosti, je potrebné intenzívne precvičovanie a rozvíjanie oblasti, zamerať sa primárne na stálosť pracovného tempa a dokončenie úlohy v prijateľnom limite. 4 – 8 Ťažkosti nie sú úplne zanedbateľné, vhodné sú precvičovanie, podpora, motivácia. 9 – 12 Dieťa je v tejto oblasti primerane zdatné a pripravené na školskú výučbu.
2. Sebaobslužné činnosti	0	1	2	
3. Časový limit	0	1	2	
4. Rýchlosť	0	1	2	
5. Zručnosť	0	1	2	
6. Jemná motorika	0	1	2	

 EMOCIONÁLNA ZRELOSŤ	Nezvláda	Zvláda s ťažkosťami	Zvláda bez ťažkostí	HODNOTENIE – celkový súčet bodov v danej oblasti
1. Obrázky a pocity	0	1	2	0 – 3 Dieťa má pomerne veľké ťažkosti, je potrebné intenzívne posilňovať kompetencie samostatnosti a porozumenie emóciám. 4 – 8 Ťažkosti nie sú úplne zanedbateľné, vhodné je precvičovanie, podpora v aktivitách rozvíjajúcich emocionálne vnímanie, empatiu. 9 – 12 Dieťa je v tejto oblasti primerane zdatné a pripravené na školskú výučbu.
2. Reč tela a pocity	0	1	2	
3. Odľúčenie	0	1	2	
4. Empatia	0	1	2	
5. Vyjadrenie pocitov	0	1	2	
6. Sebareflexia a zážitky	0	1	2	

 VŠEOBECNÉ ZNALOSTI	Nezvláda	Zvláda s ťažkosťami	Zvláda bez ťažkostí	HODNOTENIE – celkový súčet bodov v danej oblasti
1. Farby	0	1	2	0 – 3 Dieťa má pomerne veľké ťažkosti, je potrebné intenzívne precvičovanie v rámci každodenných činností, odpovedať na jeho otázky „prečo“ tak, aby odpovediam rozumelo. 4 – 8 Ťažkosti nie sú úplne zanedbateľné, vhodné je precvičovanie v oblasti všeobecných znalostí, využívanie pracovných listov zameraných na túto oblasť. 9 – 12 Dieťa je v tejto oblasti primerane zdatné a pripravené na školskú výučbu.
2. Ročné obdobia	0	1	2	
3. Dni v týždni	0	1	2	
4. Nadradené – podradené	0	1	2	
5. Opačné významy	0	1	2	
6. Prečo k sebe patria?	0	1	2	

